

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Nisan 2017 • No: 109

İşçi-emekçi kentleri tek adam rejimine hayır dedi! İşçilerin Birliğini ve Dayanışmasını Büyütelim!

İşçiler, emekçiler, kardeşler!

16 Nisanda yapılan referandumda işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin yoğun olarak yaşadığı İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Denizli, Diyarbakır, Adana, Mersin, Eskişehir gibi büyük kentler tek adam rejimine HAYIR dedi. Metal işçilerinin mücadelesine ev sahipliği yapan Bursa'da ve bir işçi yatağı olan Kocaeli'de ise hayır oyları yüzde 50'ye yakın. İşçi sınıfının toplandığı, sanayi ve ticaretin kalbi olan kentlerin tek adam rejimine HAYIR

demesi 16 Nisan referandumunun en önemli sonucudur. Tüm devlet imkânları seferber edilmesine, tüm medya AKP iktidarının emrine koşulmasına, OHAL düzeniyle demokratik haklar ortadan kaldırılmasına ve halk baskı altına alınmasına rağmen, toplumun yarısı HAYIR oyu kullanmış, tek adam rejimini istemediğini beyan etmiştir.

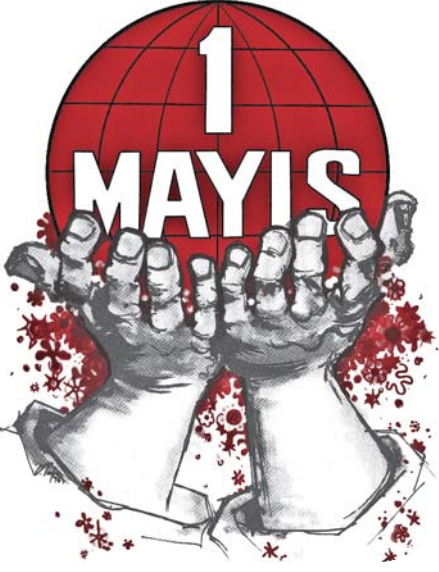
Kardeşler!

Kesin bir dille ifade etmek istiyoruz: Referanduma hile karıştırılmıştır, şaibelidir ve bu nedenle sonuçlar meşru

değildir. Oy verme işlemi bittikten sonra, oyların sayılması esnasında YSK, AKP'nin talebi üzerine yasaları çiğneyerek kurallarını değiştirmiştir. Böylece AKP'nin denetimindeki YSK, 2 milyon civarında olduğu söylenen geçersiz oyu geçerli sayarak hem evet oylarını yükseltmiş hem de sandıklardaki oyların değiştirilmesinin önünü açmıştır.

Hepimiz biliyoruz ki, referandum kampanyası kesinlikle eşit şartlarda gerçekleşmedi. OHAL ve KHK düzeni altında, demokratik hakların askıya alındığı ve muhalif kesimlerin sesinin kısıldığı koşullarda gidildi referandumu. "Milli irade" kavramını ağızdan düşürmeyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, milletin iradesinin HAYIR'dan yana

olduğu ortaya çıkınca derhal milli iradeyi terörist, bölücü, darbeci ilan etti. İktidar, bir kez daha kriz ve kaos taktiğine başvurarak, başkanlık anayasası kabul edilmezse ülkenin felâkete sürükleneceği yaygarasını koparttı. Tüm sokaklar evet çağrısı yapan devasa pankartlarla doldurularak halkın algısı bu şekilde yönetilirken, hayır pankartları yırtıldı. Medya tümüyle iktidarın emrine koşulduğu için, hayır kampanyası bu alandan da halka

ulaşamadı. Kendine din adamı diyen kimileri, "evet" oyu vermenin Allah için farz olduğunu iddia ederek halkın dini inançlarını sonuna kadar istismar ettiler. Böyle bir referandum demokratik ve meşru olabilir mi? Elbette hayır!

İşçiler, emekçiler, kardeşler!

Bu kirli kampanyaya ve kaos tehditlerine rağmen, sanayi ve ticaret kentlerinde işçi sınıfının ve emekçi halkın hayır demesinin önüne geçemediler. Bu HAYIR, tek kişi rejimiyle Türkiye'nin büyük ülke haline geleceğini söyleyen AKP iktidarına bir cevaptır aynı zamanda. Gerçekte büyüyen işçi sınıfının ekmeği değil, sermayenin kârıdır. Türkiye'deki dolar milyarderlerinin sayısı 4'ten 33'e çıkarken, biz işçilerin çalışma ve yaşam koşulları kötüleşiyor. Fazla mesailere kalan, gece gündüz çalışan, kredi kartı borçlarıyla boğuşan ve tükenen biziz. Son resmi açıklamaya göre işsiz sayısı 4 milyon sınırına dayanmıştır. Büyük kentlerdeki sonuçlar, aynı zamanda işsizliğe, yoksulluğa, iş cinayetlerine, düşük ücretlere, uzun iş saatlerine, grev yasaklarına ve anti-demokratik uygulamalara da bir tepkidir. Eğer devlet eliyle toplum baskı altına alınmasaydı, kriz ve kaos tehdidi olmasaydı, emekçiler yapay temelde kutuplaştırılıp karşı karşıya getirilmeseydi iktidar için sonuç mutlak bir çöküş olurdu.

Kardeşler!

İşçi sınıfının ekonomik, sendikal ve demokratik hakları daha da kırılmak ve tümüyle ortadan kaldırılmak

isteniyor. Referandumda işçilerden oy almak isteyen AKP, kıdem tazminatına el koyma planını 16 Nisan sonrasına ertelemek zorunda kaldı. Çalışma Bakanı Müezzinoğlu, patronları memnun etmek üzere kıdem tazminatını 16 Nisandan sonra bir fona devredeceklerini açıklamıştı. Oysa kıdem tazminatı işçilerin iş güvencesidir. Kıdem tazminatının fona devredilmesiyle birlikte patronlar, istedikleri zaman istedikleri işçileri tazminat vermeden işten atabilecekler. Kurulacak fon ise, aynı İşsizlik Fonu gibi patronlara peşkeş çekilecek.

Siyasi iktidar, işçi sınıfı örgütlenmesin, sendikalar güçlenmesin, işçiler mücadele ederek haklarını alsınlar diye elinden geleni yapıyor. Şu ana kadar pek çok grev yasaklandı ve patronlar karşısında işçilerin eli kolu bağlandı. Geçtiğimiz aylarda hem metal hem de banka işçilerinin grevinin yasaklanması, önümüzdeki dönemde yeni grev girişimlerinin başına neler geleceğini ortaya koymaktadır.

Halka pozitif şeyler sunamayan AKP, toplumu korkutarak iktidarını sürdürmeye çalışıyor. Sermayenin hizmetinde olan bir partiden işçilere, emekçilere bir fayda gelmemiştir ve gelmeyecektir. Bizler alternatifsiz değiliz. Bizler tüm zenginliği üreten bir sınıftız, işçi sınıfıyız. Tüm üretim gücünü elimizde tutuyoruz. Biz çalışmadığımız ve üretmediğimiz koşullarda patronlar ve iktidar sahipleri yalnızca bir hiçtirler. Bunu bilerek bir araya gelmeli, örgütlenmeli, geçmişteki mücadele deneyimlerini öğrenmeli ve işçi dayanışmasını büyütmeliyiz. İşte o zaman alternatifin nerede olduğunu görür ve çok şeyi değiştirebiliriz. Çareyi yanlış yerde aramayalım çare biziz!

Kardeşler!

İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs yaklaşıyor. 1 Mayıs işçilerin uzun çalışma saatlerine, düşük ücretlere, baskı ve zulme hayır dedikleri bir gündür. 1 Mayıs işçi sınıfının eşit, özgür ve sömürsüz bir dünya özleminin ifadesidir. Dünyanın dört bir köşesinde işçiler, 1 Mayıs günü meydanlara çıkacaklar; sömürüye, savaşa, anti-demokratik uygulamalara, baskı ve zulme dur diyecekler. Bizler de 1 Mayıs geleneğine sahip çıkmalı, birliğimizi, dayanışmamızı ve örgütlü mücadelemizi büyütmeliyiz. Yaşasın işçi sınıfının uluslararası mücadele birliği!

- Demokratik hakların ortadan kaldırılmasına, toplumun baskı altına alınmasına hayır!
- OHAL düzeni derhal son bulsun!
- Siyasi yasaklar, sendikal yasaklar kaldırılсын!
- Sınırsız basın, toplanma, grev ve örgütlenme hakkı!
- Kıdem tazminatının patronlara peşkeş çekilmesine hayır!
- Ücretler yükseltilsin, iş saatleri kısaltılsın!
- Taşeron sistemi yasaklansın!
- Kölelik bürolarına, kiralık işçiliğe hayır!
- Savaş politikalarına hayır, faşizme geçit vermeyelim!
- Emperyalist savaşa hayır!
- Kahrolsun kapitalist sömürü düzeni! ■

Cibali'nin Kadın İşçileri

Osmanlı döneminde Haliç'in kıyısında kurulmuş Cibali tütün fabrikası. Bu fabrikanın etrafında kurulmuş yoksul işçi mahalleleri. Derme çatma gecekondu-larda yaşam kavgası, ekmek kavgası, fabrikada hakkını alabilme kavgası veren tütün işçileri. Onlar, Ahmed Arif'in de dediği gibi yoksul, yorgun ama yiğit, pırıl pırıl namuslu işçilerdir. Hele kadınlar nasıl cefakârdırlar. Kıyılan tütünlerin ince, katil tozu ile yalnız ciğerleri değil, gözlerine, gözeneklerine kadar zehirlenen işçi kadınlar... Köylerinden İstanbul'un kenar mahallerine savrulur, fabrikalara giderler, işçi olurlar. Omuzlarındaki ev işlerinin, çocuk bakımının üzerine bir de fabrika işçiliği biner. Omuz omuza çalışırlar. Kadın-erkek omuz verirler birbirlerine. Onların dayanışması ve birlikteliği diğer işçileri de etkiler.

Kadın, erkek binlerce işçi omuz omuza mücadele eder. Daha 1893'te Cibali tütün işçileri ücretlerini arttırmak için grev yaparlar. Osmanlı'da ilk büyük grev dalgası 1908'de gerçekleşir ve sanayi kentlerini adeta sarsar. Tütün işçileri de bu grevlerde önemli rol oynarlar. Ücretlerini arttırmak ya da tatil hakkı elde etmek için verdikleri haklı kavga, diğer işçilere örnek olur. Meselâ 1904'te Cibali işçilerinin grev yapacağı haberi, dönemin Osmanlı yönetimini o kadar korkutur ki, daha grev başlamadan grevin önünü kesmek için nice dalavereler çevrilir. İşçilerin Avrupa'daki gibi ayaklanmasından korkan Osmanlı egemenleri, öncü işçilerden Müslüman olmayanları tespit ederek sürgüne yollar ve tecrit ederler. Anadolu'dan gelenleri ise memleketlerine gönderirler. Bütün bu baskılara rağmen tütün işçileri mücadelelerinden vazgeçmezler.

İşyerinde öğle yemeği verilmesi ve sağlık sorunlarını çözmek üzere sağlık bölümü kurulması için mücadele verirler. Mali sıkıntı yaşayan işçi arkadaşlarına yardımda bulunmak amacıyla dayanışma sandığı kurarlar. Cibali tütün fabrikası, civar bölgelerde oturan yoksul emekçi ailelerin hayatlarını değiştirir. Kadınların çalışmasına hoş bakılmadığı bir dönemde binlerce kadın işçileşir. Türkiye'de ilk kez bir fabrikada kreş kurulur. Bir kadın işçi kazandıkları hakları şöyle anlatıyor: "Burada ikramiye var. Sosyal haklarım var. Giyimim var. Yakacak odun parası veriliyor. Tüm işçilere... Çocuklarımıza bakılıyor ve çocuklarımıza iç çamaşır, atlet, ayakkabı, çorap, kahvaltı... Belki ben evimde bal yiyemiyordum. Bizim yuvadaki çocuklara içerisinde bal, kaşar peyniri, yumurta, çay, süt olan bir kahvaltı çıkıyordu ve fabrika yemeğinden ayrı yemek veriliyordu. Kreşin ve yuvanın ayrı birer doktoru vardı. Kalori listesine göre yemek yapılıyordu."

Cibali tekel, tütün ve sigara fabrikasının kadın işçilerinin çoğu daha 13-14 yaşlarında fabrikada tütün işçiliğine başlarlar. Elleri minicik işçi kızlar burada büyürler. Bir kısmı burada evlenir. İşçilerin dostluğunu, kardeşliğini, dayanış-

masının önemini yine onlardan biri ne güzel ifade ediyor: "Sen buraya üstün çıplak gel, giydirip gönderirler seni. Ben annemi ve babamı burada kaybettim. İkisinde de beni hazırlayıp öyle gönderdiler. Farklı bir dostluk var. Her şeyimizi paylaştık. Ekmeğimizi, suyumuzu, üstümüzü, başımızı, her şeyimizi paylaştık biz. Öyle bir dostluk vardı."

Tütün işçisi bir genç kızın hayallerini anlatan "Fabrika Kızı" şarkısını, Bora Ayanoglu, manevi ablasının fabrikada çalışırken yaşadıklarından etkilenecek yazar. Bu şarkı uzun bir dönem dillerden düşmez. "Fabrikada tütün sarar, sanki kendi içer gibi, sararken de hayal kurar bütün insanlar gibi." Onlar bütün insanlardan daha büyük hayaller de kurdular. İçlerinden öyleleri vardı ki "bütün insanlar gibi" değil, bütün insanlık için hayaller kurdular. Cibali tütün fabrikası bir zamanlar binlerce işçinin hayat ve örgütlenme okulu oldu. Hatta işçiler aralarındaki birlik ve beraberlik duygusunun nasıl yaratıldığını anlatırken oraya "Cibali İşçi Üniversitesi" diyorlardı.

Türkiye'de 1970'li yıllarda yükselen işçi mücadelesi patronlar sınıfını korkuttu. İşçiler bilinçleniyor, fabrikalar işçilerin örgütlenme üniversiteleri haline geliyordu. Büyük grev ve direnişler, kitlesel eylemler patronların yüreğine korku salıyordu. İşçi sınıfının birliğini parçalamak için tezgâhlanan 12 Eylül 1980 askeri faşist darbesi, Cibali tütün işçilerini de hedef aldı. Öncü işçiler işten atıldı, işçilerin örgütlülüğü kırılmaya çalışıldı. Bu hedef doğrultusunda işçi sayısı oldukça azaltıldı ve fabrika 1995'te kapatıldı. Ancak Cibali tütün işçileri, verdikleri mücadeleler ve dostlukları işçi sınıfı tarihine kazandı; bugün bizler bu tarihi sahiplenerek kapitalist sömürüye karşı mücadele veriyoruz. ■

Patroniçeler Ne İstiyor?

Her sene dünyadaki toplam servetin dünya nüfusuna nasıl dağıldığı, nasıl bölüştüğü üzerine listeler yayınlanıyor. Bu listelere göre 1810 kişinin toplam serveti dünya nüfusunun %70'inin zenginliğine eşit. Yani terzinin bir kefesindeki 1810 kişinin zenginliği, diğer kefesindeki 5 milyar 250 milyon insaninkine eşit. Üstelik son açıklanan listeye göre süper zenginlerin sayısı 2043'e yükselmiş. Yani bir avuç insanın toplam serveti, dünya nüfusunun %70'inin zenginliğinden çok daha fazla artık... Toplamda 7 trilyon 67 milyar dolara sahip bu 2043 kişi arasında elbette erkek sayısı kadın sayısına göre çok daha fazla. İşte bu nedenle patroniçeler, listede yer alan kadın sayısının düşüklüğünden yakınıyorlar. Kadınlarla erkekler arasında fırsat eşitliği olması gerektiğini, cins ayrımcılığı olmaması gerektiğini söylüyorlar. Peki, kendileri için "adalet", "fırsat" isterken, "ayrımcılığın ortadan kalkmasını" beklerken, emekçi kadınlarla kendileri arasındaki giderek büyüyen uçurumu umursuyorlar mı? Elbette hayır! Onların tek istediği, en zenginler listesinde zirveye oynamak, daha fazla zenginlik ve güç sahibi olmak!

Dünyanın en zengin 500 kişinin isimlerinin ve servetlerinin sıralandığı listede bu yıl kadın sayısının geçen seneye göre arttığı görülüyor. Bu kadınların servetleri de geçen seneye göre artmış. Meselâ dünyanın en zengin kadını listenin on dördüncü sırasında yer alıyor. L'Oréal'in sahibi Liliane Bettencourt'un serveti geçtiğimiz seneden bu yana iki milyon dolar artarak 40 milyar doların üzerine çıkmış. Bu paranın ne anlama geldiğini idrak edebilmek için, asgari ücretle çalışan bir işçinin bir yılda eline geçen paranın AGİ dâhil ancak 4500 dolar civarında olduğunu hatırlamak gerekir. Yani tek bir patroniçenin

serveti bir işçinin bir yılda eline geçen paranın neredeyse 9 milyon katı!

İşte böyle; en zenginler listesinde yer alan patroniçelerin zenginliği biz emekçi kadınların aklının alamayacağı rakamlardan oluşuyor. "Gözümüz yok, Allah daha çok versin" diyenler olabilir. Ama gelin görün ki bu zenginler hiç de öyle demiyorlar, bizim üç kuruş ekme paramıza göz dikiyorlar. Sonuçta dünyada üretilen tüm zenginliklerin toplamı bellidir. Zengin giderek zenginleşiyorsa, fakir giderek fakirleşiyordur. Demek ki zenginler dünyada üretilen tüm zenginliklerden giderek daha fazla pay alıyorlar. Biz emekçilerse giderek daha az pay alıyoruz. Demek ki onların zenginliklerine eklenen her kuruş bizim cebimizden çıkıp oraya akıyor. Atalarımız bu gerçeği "para parayı çeker" diye tarif etmiş. Gelin görün ki para parayı çekerken biz dert çekiyoruz.

Her geçen gün hayat bizim için daha çok zorlaşıyor. İki yakamız bir araya gelmiyor ve mutfakta pişecek yemek için yapılan alışverişler bile kredi kartlarıyla, borçla yapılıyor. Çalışmak istesek karşımıza çocukların bakımı sorunu çıkıyor. İşyerlerinin neredeyse tamamında, çocuğumuzu iç huzuruyla teslim edebileceğimiz bir kreş yok. Kısacık doğum izni bittiğinde hem bebek için hem işçi anne için eziyet başlıyor. Ev işleri, şiddet, yok sayılma ve toplumsal baskı geçim derdinin üzerine ekleniyor. Aynı şekilde yoksulluk üzerine de raporlar açıklanıyor ve bu raporlar yoksul sınıfların kadınlarının erkeklere göre daha da yoksul olduğunu gösteriyor. Üstelik yoksul kadınların yoksulluğu daha da büyüyor.

Bizim yaşamımızın gerçeği buyken şımarık patroniçeler bizim sırtımızdan daha da zenginleşmek istiyorlar. Çalıştırdıkları kadın ve erkek işçilere daha düşük ücret vererek, iş saatlerini daha da uzatarak; taşeronluğu ve güvencesiz çalışmayı yaygınlaştırarak; kreş, doğum izni, emzirme izni gibi hakları kırarak, yok ederek; işçilerin paralarıyla oluşturulmuş fonları yağmalayarak, işçi ve emekçilerin belini büken vergileri ödemekten kaçarak, devletten daha fazla teşvik alarak, greve çıkmayı yasaklayarak, işçilerin sendikalı olup hak aramasını engelleyerek servetlerine servet katmak istiyorlar. Bu gerçekler sömürücü patronlar sınıfının kadınları ile biz sömürülen işçi sınıfının kadınlarının arasındaki uçurumu gözler önüne seriyor.

Hem patroniçelerin hem patronlar sınıfının daha da zenginleşme hevesini kursağında bırakmak biz işçi ve emekçi kadınlara, erkeklere düşüyor. İlk adımı, sömürüye hayır demek için birleşmekle atalım! ■

Star Rafinerisi işçilerinden sendikasılaştırma girişimine tepki

İzmir Aliağa'da Azerbaycanlı şirket Socar tarafından işletilen Star Rafinerisinde çalışan işçiler, istekleri dışında Petkim'e geçirildiler. Petrol-İş Sendikasında örgütlü olan işçiler, şirket değişimini protesto etmek için iş bırakma eylemi ve basın açıklamaları gerçekleştirdiler. Socar yönetimi ise, Petkim kadrosuna geçmemeleri halinde işçileri işten atmakla tehdit etti. Lakin tehditlere rağmen işçiler protesto eylemlerini sürdürdüler.

Petrol-İş Aliağa Şube Başkanı, şirket yönetiminin niyetinin örgütlü işçileri Petkim kadrosuna geçirerek rafineriden soyutlamak ve yerlerine 'beyaz yaka' adı altında örgütsüz, sendikası çalışanlar almak olduğunu ifade etti. Bu adımın toplu sözleşme sürecinde atıldığına dikkat çekti.

İşçilerin tepkileri 4 gün boyunca devam etti. Dördüncü gün Petrol-İş Genel Başkanı Ali Ufuk Yaşar ile Socar yönetimi arasında bir görüşme yapıldı ve eylemler sona erdirildi. Petkim kadrosuna istekleri dışında geçirilen işçiler, genel merkez yönetiminin tutumuna tepki gösteriyorlar.

TÜPRAŞ'ta arabulucu süreci sonuçsuz kaldı

Koç Holding'e ait TÜPRAŞ'ta, işveren ile Petrol-İş arasında devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmelerinden bir sonuç çıkmaması üzerine, işçiler eylemlerle tepkilerini dile getirmeye başladılar. İşçiler İzmir, Aliağa, Batman ve Kırıkkale'deki rafinerilerde iş bırakma eylemleri gerçekleştirdiler. Görüşmelerden bir sonuç çıkmaması üzerine devreye arabulucu girmişti. Ancak Koç Holding'in dayatmalarında ısrarlı olması nedeniyle henüz yol alınabilmiş değil.

Toplu sözleşme 4 bin işçiyi kapsıyor. TÜPRAŞ yönetimi işçilerin taleplerine kulak tıkıyor. Sendikanın yüzde 20 ücret artışı teklifine karşılık, işçilere enflasyon oranının altında, yüzde 4,7 ücret artışı ve 3 yıllık sözleşme dayatıyor. İşçilerin izin haklarını kısıtlamak ve vardiyalı çalışma sisteminde işten çıkarmalara neden olabilecek düzenlemeleri dayatıyor.

TÜPRAŞ'ta toplu sözleşme süreci devam ediyor. İş-

çiler de talepleri için mücadeleyi sürdürmekte kararlı olduklarını ifade ediyorlar.

Star Rafinerisinde Hindistanlı işçilerden eylem

İzmir'de bulunan Star Rafinerisinde İlk İnşaat adlı taşeron firmaya bağlı olarak çalışan Hindistanlı kiralık işçiler iki gün süren eylemler gerçekleştirdiler. Menemen Çavuşköy'de bulunan bir kampta kalan işçiler, eylemlerini kampın temizliğinin sağlanması, sıcak su, kültürlerine ve sağlığa uygun yemek verilmesi, barınma koşullarının düzeltilmesi talepleriyle gerçekleştirdiler.

14 Nisan sabahı 20 Hindistanlı işçinin işletmeye alınmaması üzerine 300 işçi işbaşı yapmayarak yemekhanede toplandı. İşletmenin ofisine doğru yürüyüş gerçekleştiren işçiler, arkadaşlarının işbaşı yapmasını ve haklarının verilmesini talep ettiler. Hindistanlı işçilerin karşılaştığı sorunlar, gurbette inşaat işçisi olarak çalışan Türkiyeli işçilerin yaşadığı sorunlarla büyük benzerlikler taşıyor. Bu nedenle sorunları ortak olan Hindistanlı ve Türkiyeli işçilerin mücadelesi de ortak olmalıdır. ■

"Büyüyen Türkiye"de 7 Milyon Kişi İşsiz!

Türkiye İstatistik Kurumu'nun Ocak ayına ait verileri, işsizlik oranının son 7 yılın en yüksek düzeyine ulaştığını gösteriyor. Gerçek işsizlik rakamlarını ortaya koymayan TÜİK'e göre işsiz sayısı 695 kişi artarak 3 milyon 985 bine ulaştı. Yani resmi verilere göre bile 4 milyon kişi işsiz.

Gerçek işsizlik rakamlarını esas alan DİSK-AR'ın araştırmasına göre ise, Ocak ayında işsiz sayısı rekor kırarak 7 milyon 109 bine ulaştı. Bu rakam, Türkiye tarihindeki en yüksek işsiz sayısına ulaşıldığını gösteriyor. AKP hükümeti Türkiye'nin büyüdüğünü ve güçlendiğini ileri sürüyor. Ancak "Büyük Türkiye"de 7 milyon işçi işsizliğin kucağına itilmiş durumda. Bu da gösteriyor ki, gerçekte patronların sermayesi büyüyor. Üreten işçilerin payına ise işsizlik, düşük ücretler ve yoksulluk düşüyor. ■

Dünyada İşçi Mücadeleleri

İngiltere

İngiltere'de otomotiv işçilerinden grev kararı

İngiltere'de BMW, Mini ve Rolls-Royce işçileri, emeklilikle ilgili saldırılara karşı 4 fabrikada 24 saatlik grev düzenleyecek. Mini ve Rolls-Royce markalarının sahibi BMW, Mayıs sonu itibarıyla emeklilik ödeneğini kesmeyi planlıyor. İşçilerin üyesi olduğu Birlik sendikası, bu durumun bazı işçilerin emeklilik maaşında 160 bin pounda kadar kesintiye neden olabileceğini açıklıyor

Birlik sendikası, 19 Nisan ile 24 Mayıs tarihleri arasında 4 fabrikada toplamda 8 grev gerçekleştireceğini açıkladı. Bu grevlerin, BMW'nin motor fabrikasını, Rolls-Royce'un ve Mini'nin üretiminin yapıldığı fabrikaları ve ayrıca pres işlerinin yapıldığı fabrikayı ciddi bir şekilde etkileyeceği düşünülüyor. Sendika, İngiltere'de BMW'de çalışan 8 bin civarında işçinin en az üç bin beş yüzünün eylemlere katılacağını ifade etti.

Grev ilanından sonra konuşan sendika genel sekreteri, BMW'yi emekli maaşı planı konusunda geri adım atmaya çağırıyordu. Ayrıca taleplerinin değerlendirmeye alınması için şirkete müzakere çağrısında bulundu.

İngiltere'de Fujitsu işçilerinin mücadelesi sürüyor

Japon teknoloji şirketi Fujitsu'nun İngiltere'deki fabrikasında işçiler, 13 Nisanda 24 saatlik bir greve çıktılar. Gerçekleştirilen bu grevden başta Londra olmak üzere birçok şehirdeki fabrikalar ciddi şekilde etkilendi.

Fujitsu işçileri daha önce 4 günlük bir grev daha gerçekleştirmişlerdi. İşçiler, şirketin emeklilik derecesini düşürme ve 2 bin civarında kişiyi işten çıkarma planlarının önüne geçmek, ücretlerini yükseltmek amacıyla mücadelesini sürdürüyorlar.

Peru'da bakır madeni işçileri grevi sürüyor

Peru'da Güney Bakır Şirketi işçileri, 10 Nisanda greve çıktılar. İki bin bakır madeni işçisi, iş güvenliği önlemlerinin alınması, üzerlerindeki baskının kaldırılması, işten çıkarılan işçilerin geri alınması ve şirket gelirinden kâr payı gibi taleplerle grevlerini sürdürüyor. Şirketin, grevci işçileri işten atma tehditlerine ve baskılarına rağmen işçiler, talepleri karşılanıncaya kadar grevlerini sürdüreceklerini belirtiyorlar.

Peru Çalışma Bakanı, grevi yasadışı ilan ederek sermaye yanlısı tutumunu ortaya koydu. Küresel bir sendika olan IndustriALL ise, şirketin ve bakanlığın tutumunu kınayan açıklamalarda bulundu. Sendika temsilcisi, şirketin sendika düşmanı tutumlarını teşhir ederek, mücadele başarıya ulaşıncaya kadar grevci işçilerin destekleneceğini duyurdu.

Tutuklu Maruti Suzuki işçileri için sınıf dayanışması büyüyor

Hindistan'daki Maruti Suzuki Otomobil işçilerinin yıllardır süren mücadelesi, tüm baskılara rağmen devam ediyor. 2012 yılında gerçekleşen bir grevde fabrika yöneticileri, grev kırıcılar ve çete üyeleri ile grevci işçiler arasında çatışmalar yaşanmıştı. Yaşanan olayların ardından bir yönetici odasında ölü bulundu ve bu olay işçilerin üzerine yıkıldı. Grevci işçilerin üzerine saldıran ve fabrikayı ateşe

Hindistan

veren çete üyeleri ise serbest bırakılarak ödüllendirildi. 18 Mart 2017'de mahkeme tarafından, aralarında sendika yöneticilerinin de bulunduğu 13 kişiye ömür boyu, diğer işçilere de uzun süreli hapis cezası verildi. İşçiler, patronlara hizmet eden kapitalist adalet sistemini protesto ediyorlar.

Gurgaon Bölge Mahkemesinde görülen davada, kararın açıklanmasından kısa süre sonra Maruti Suzuki tesislerinde ve Manesar'da bulunan tedarikçi fabrikalarda çalışan yaklaşık 35 bin işçi, bu kararı protesto etti. Fabrika yöneticilerinin tüm tehditlerine rağmen işçiler, 1 saatlik iş durdurma eylemi gerçekleştirdiler. İşçiler, yüzlerce ailenin hayatını karartan bu kararın bir an önce bozulmasını ta-

lep ediyorlar. Mahkemenin adaletine güvenmeyen işçiler, yargının kapitalistlere hizmet ettiğini belirterek mahkemeyi suçluyorlar. Genel bir işçi muhalefetinin yükselmesinden korkan Bölge Yönetimi ise, 25 Mart'a kadar 5 ya da daha fazla kişinin toplanmasını yasakladı. Fakat bu uygulama da işçileri yıldırmaya yetmedi.

Mücadelelerini uluslararası dayanışmayla güçlendirmek isteyen Maruti Suzuki İşçileri Sendikası (MSWU), Hindistan'daki ve dünyadaki tüm işçilere, emekten yana herkese eylem çağrısı yaptı. Sendikanın 29 Mart'ta yayınladığı bildiride şu sözler yer aldı:

"MSWU işçileri hedef alındı. Çünkü 2011'den beri sendikal işçilerin önderliğinde sendikal haklar ve yasadışı sözleşmeli işçilik sistemine karşı mücadele büyüyor. Maruti CEO'su RC Bhargava'nın kendi sözleriyle bu bir 'sınıf saldırısıdır.' Bütün işçiler bu haksız kararın, iktidar sahipleri tarafından işçilere bir 'ders verme' amacıyla yapıldığını biliyorlar. Onlara göre bu dersin amacı; haklarımız ve haysiyetimiz için mücadele etmekten vazgeçmemiz. Har yana-Rajasthan eyaletindeki Gurgaon-Manesar-Bawal-Neemrana sanayi kuşağındaki mücadeleciler işçiler olarak bu düzenin yasalarına riayet etmeyeceğimizi ve kapitalist saldırıya karşı sınıf birliğimizi yükselteceğimizi göstereceğiz."

Yapılan çağrı üzerine Hindistan'ın birçok yerinde pek çok sektörden işçiler, sınıf kardeşleri için sokaklara çıktılar. Sadece Hindistan'da değil, 30'dan fazla ülkede Maruti Suzuki işçileriyle sınıf dayanışması örülüyor. Rusya'dan Hong Kong'a kadar, çeşitli işçi sendikaları ve işçi örgütleri saldırı ve baskı altındaki Maruti işçileri için dayanışma eylemleri gerçekleştirdiler. Patronlar sınıfının saldırısına karşı işçi sınıfının birliğini örelim, ortak mücadelesini büyütelim! ■

Peru

Şiirlerle, Marşlarla 1 Mayıs!

İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günüdür 1 Mayıs. Her yıl 1 Mayıs'ta işçiler yeni umutlarla, coşkuyla koşarlar alanlara. 1 Mayıs meydanları işçilerin halaylarıyla, şarkılarıyla, marşlarıyla, sloganlarıyla gürül gürül yankılanmaya başlar. Sömürsüz bir dünya, barış, kardeşlik, özgürlük, demokrasi isteyenler bir araya gelirler. 1 Mayıs'ın taşıdığı umut ve anlam, işçiler kadar şairlere de ilham vermiştir. Nice güzel şiir yazılmıştır 1 Mayıs hakkında.

Türkiye'de 1 Mayıs için ilk kez şiir yazan kadın şair Yaşar Nezihe Bükülmez'dir. 1 Mayıs 1923 yılında Aydınlık dergisinde çıkan 1 Mayıs şiirinde Bükülmez, işçilere şöyle seslenir: "Boynundan esaret bağını parçala, kes, at!/ Kuvvettedir hak/ Hakkı haksızlara anlat."

Osmanlı döneminde ilk 1 Mayıs, 1909'da Selanik'te kutlandı. O gün Türk, Yahudi, Bulgar, Sırp ve Rum işçiler birlikte meydanı doldurmuşlardı. O gün hem işçi sayısı azdı hem de işçi örgütleri henüz yeni kuruluyorlardı. Fakat işçiler mücadele ediyor, haklarını arıyorlardı. İşçilerin birlik, halkların kardeş olması gerektiğine inanıyorlardı. Alanları dolduran işçiler, Osmanlı topraklarında tüm halkların demokratik haklarının tanınmasını, savaşların ve sömürünün son bulmasını istiyorlardı. Nezihe Bükülmez de şiirinde 1 Mayıs günü iş bırakıp alanları dolduran işçilerin ne denli güçlü olduğunu anlatır:

Ey işçi!

Dün sen çalışırken bu cihan böyle değildi
Bak fabrikalar uykuya dalmış gibi şimdi.
Herkes yaya kaldı, ne tren var, ne tramvay
Sen bunları hep kendin için şan ve şeref say.
Bir gün bırakınca işi halk şaşkına döndü
Ses kalmadı; her velvele bir mum gibi söndü

Sayende saadetlere mazhar beşeriyet;
Sen olmasan etmezdi teali [yükselme] medeniyet.

Ey işçi!

Zenginlere pay verme, yazıktır emeğinden
Azm et de esaret bağı kopsun bileğinden

1923 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun yerine Türkiye Cumhuriyeti kuruldu. Ülkenin yeni egemenlerinin ilk işi işçi örgütlerini dağıtmak ve yasaklamaktı. Ama her şeye rağmen 1 Mayıs geleneği işçiler arasında yaşatılmaya çalışılıyordu. 1927'de yazılan bir 1 Mayıs marşında "Hoş geldin!/ Bir Mayıs işçinin günü/ Dağıt rüzgâr gibi gönül den gamı" deniliyor ve şöyle devam ediliyordu: "Yaşasın, yaşasın sekiz saat iş/ İş sekiz saat, uyku sekiz saat/ Sonra sekiz saat ders ve istirahat."

Baskı ve yasaklardan dolayı işçi hareketi 1960'lara ka-

dar doğru düzgün canlanamadı. Lakin özellikle 1963 Kavel greviyle işçiler örgütlenmeye, haklarını almaya, olmadı fabrikaları işgal etmeye, yeni ve mücadeleci sendikalar kurmaya başladılar. İşçi sınıfının mücadelesi yükselirken, uzun aradan sonra, DİSK ve Maden-İş 1976 yılında 1 Mayıs'ın alanlarda kutlanması yasağını söküp atacak bir adım attı. Taksim Meydanı 1 Mayıs'ta işçilere açıldı. Bir yıl sonra kutlanan 1977 1 Mayıs'ı son derece görkemli, kitlesel ve coşkulu oldu. Fakat işçilerin yükselen mücadelesinden korkuya kapılan sermaye sahipleri, kanlı bir provokasyon tertipler. Taksim Meydanındaki işçilerin üzerine ateş açıldı ve kargaşa yaratıldı. 37 işçi kardeşimiz hunharca katledildi. Ama işçi sınıfının davası için canını veren sınıf kardeşlerimiz unutulmadılar. Ruhi Su'nun yazıp bestelediği Şişli Meydanında Üç Kız adlı şarkı, her 1 Mayıs'ta işçilerin dilinde can buluyor:

Beş yüz bin emekçi vardık
Taksim Meydanı'na girdik
Öyle bir İstanbul gördük
Sorarlar bir gün, sorarlar

Sabahın bir sahibi var
Sorarlar bir gün sorarlar
Biter bu dertler, acılar
Sorarlar bir gün, sararlar

Türkiye işçi sınıfının sömürsüz, savaşız, özgürlük ve barış dolu bir dünya umuduyla özdeşleşen 1 Mayıs Marşının sözleri ise Sarper Özsan'a aittir. 1974'te Maksim Gorki'nin Ana adlı romanının tiyatro gösterimi için yazılan 1 Mayıs Marşı, kısa zamanda tiyatro sahnesinden

alanlara taşmıştır:

Günlerin bugün getirdiği baskı zulüm ve kandır
Ancak bu böyle gitmez sömürü devam etmez
Yepyeni bir hayat gelir bizde ve her yerde

1 Mayıs 1 Mayıs işçinin emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda ilerleyen halkların bayramı

Yepyeni bir güneş doğar dağların doruklarından
Mutlu bir hayat filizlenir kavganın ufuklarından
Yurdumun mutlu günleri mutlak gelen gündedir

Günlerin bugün getirdiği baskı, zulüm ve kandır
Ancak bu böyle gitmez sömürü devam etmez
Yepyeni bir hayat gelir bizde ve her yerde
Gün gelir gün gelir zorbalar kalmaz gider
Devrimin şanlı yolunda bir kâğıt gibi erir gider

İşçi sınıfının mücadele tarihi gösteriyor ki ekonomik, soysal ve demokratik haklar patronlar ve iktidar sahipleri tarafından bahşedilmemiştir. Sendika kurma hakkından oy kullanma hakkına kadar her şeyi işçiler mücadele ederek elde etmişlerdir. Bu mücadeleler, sömürsüz bir dünya özlemi içinde olan şairlerin, yazarların, müzisyenlerin eserlerine konu olmuştur, olmaya da devam edecektir. Başta Nazım Hikmet olmak üzere, Sabahattin Ali, Orhan Kemal, Hasan Hüseyin, Enver Gökçe, Ruhi Su, Erol Toy, Can Yücel, Adnan Yücel ve daha nice sanatçı, şair ve yazar, işçi sınıfının sömürsüz bir dünya mücadelesini eserlerine yansıtılar. Bu eserler insanlığa mal olmuşlardır ve asla unutulmayacaklardır. Hem bu eserlere hem de 1 Mayıs geleneğine sahip çıkmalı ve yaşatmalıyız! ■

7,67 Trilyonun Sahipleri: Limon Satarak Zengin Olanlar!

■ Sefaköy'den kadın işçiler

Müjde, dünyamız artık daha zengin! Bir ekonomi dergisi olan Forbes geçtiğimiz günlerde, her yıl yayınladığı dünyadaki en zengin 100 kişinin listesini açıkladı. Listede yerini koruyanlar da var, “çok çalışıp” yeni eklenen zenginler de! Forbes dergisinin açıklamalarına göre 2017 yılında dünyadaki toplam dolar milyarderleri sayısı, geçen yıla göre %13 artarak 2043'e ulaştı. Bu zenginlerin toplam serveti de %18 artarak 7,67 trilyon doları buldu. 7,67 trilyon dolar ağızımızdan kolay çıkabilir, ama bizi yanıltmasın. 100 dolarlık banknotları 1 gram kabul edersek; açıklanan toplam servetin ağırlığı yaklaşık 75 bin ton ediyor. Binlerce ton ağırlığındaki bu serveti ise sadece 2 bin kişi bölüşüyor. 100 doların lira olarak karşılığının yaklaşık 400 lira olduğunu da eklersek, mesele daha da iyi anlaşılacaktır.

Şimdi listeye bir göz atalım, Microsoft'un sahibi ABD'li Bill Gates yine birinciliği kimseye kaptırmamış. Bu yıl da çok (ama çok) “çalışmış” olacak ki serveti 10 milyar dolar artarak 86 milyar dolara ulaşmış. ABD'de yaşayan milyonlarca evsiz de tembellik etmeyip Bill Gates gibi çok çalışsaydı kim bilir onlar da girebilirlerdi bu listeye! En azından birer ev sahibi olurlardı fena mı? Ama işte tembeller, ne yaparsınız! Listenin 14. sırasında ise dünyanın en zengin kadını olan Liliane Bettencourt bulunuyor. Bettencourt'un ülkesi Fransa'da yoksulluk sınırının altında ücret alan yaklaşık 4 milyon kadın, onun kadar akıllı ve yetenekli olmasa gerek! Yoksa onlar da dâhiyane fikirler bulup milyarlarca dolarlık sermayenin sahibi olabilirlerdi! Ne de olsa aklını kullanıp çok çalışan herkes bir gün çok zengin olabilir, değil mi? Devam edelim; Türkiye'deki patronlar da az çalışıyor değiller tabii. Dolar milyarderlerinin sayısı 4'ten 33'e çıkmış, ne kadar övünsek azdır. E, ne de olsa Türkiye büyüyor! Hindistan'dan 101

dolar milyarderleri çıkmış. Her biri ülkelerindeki 44 milyon çocuk işçi gibi bir zamanlar çok yoksullardı. Çok çalıştılar, meselâ kilo kilo limon sattılar da şimdi kilo kilo para satıyorlar! Yersen!

Bu masallar her gün anlatılıyor bizlere. Şimdi yüzümüzü kendi gerçeklerimize dönelim. Sadece milyarderlerin sayısı ve onların servetleri artmıyor; yoksulluk, açlık, çaresizlik de artıyor. Meselâ savaş, kıtlık ve kuraklık sorunu yaşanan Somali, Nijerya, Güney Sudan ve Yemen'de 22 milyon çocuğun acil yardıma ihtiyacı olduğu söyleniyor. Bu çocukları kurtarmak için gerekli olan para ise sadece 225 milyon dolar. Fakat Yemen'deki çocuklar kurtarılmıyor!

8 süper zenginlerin servetinin, 3,5 milyar insanın servetine eşit olması çok şey anlatmıyor mu? Patronlar zenginliklerin yarıştırıldığı listelere girmeye çalışırken bizim payımıza düşen yoksulluk oluyor. Onlar milyar dolarlar kazanırken dünya nüfusunun 5'te 1'i yani yaklaşık 1,5 milyar insan günde 1 doların altında gelirle yaşıyor, tabii buna yaşamak denirse! İşçi sınıfı olarak hanemize milyarlarca para değil milyarlarca acı ve ölüm yazılıyor. Patronlar, kârları azalmasın diye iş güvenliği önlemlerini almıyorlar ve dünyada her 15 saniyede bir işçi ve her gün yaklaşık 6 bin 300 kişi iş kazası veya meslek hastalıkları nedeniyle hayatını kaybediyor.

İşte gerçekler bunlardır kardeşler. Bu düzen var oldukça bizim kanımızla semiren asalaklar zenginliklerine zenginlik katmaya devam edecekler. İşçi sınıfı bir araya gelip mücadele etmediği sürece çile çekmeye, patronlar sınıfının hırslarına kurban gitmeye mahkûm olacağız. Onların ışıltılı dünyası bizim dünyamızı karanlığa boğarak var oluyor. Onların bize reva gördüğü yaşam koşullarına son verelim; kendi kendimizi yönetebildiğimiz, sınıfsız, sömürsüz, eşitlik ve özgürlük dolu bir dünyayı ellerimizle inşa edelim! ■

Bir Deneyim: Dost Postunda Kurt Patron

■ Matbaa-yayın işçileri

Biz matbaa-yayın sektöründe çalışan işçileriz. Çalıştığımız şirkette uzun zamandır işçilerin yeni kurulan başka bir şirkete geçirileceği fısıltıları dolaşıyordu. Fakat net bir bilgi yoktu. Tesadüfen, yemek ve çay işlerinden sorumlu arkadaşımızın haklarını almadan istifa ettiğini, sonra da yeni şirkete geçirildiğini öğrendik. Bu arkadaşın neden haklarından vazgeçtiğini, ses çıkarmadığını, bu durumu bizimle paylaşmadığını sorduğumuzda cevap vermek istemedi. Israr edip zorladığımızda ise öyle davranması gerektiğini belirtti. Durumu dizgi birimindeki diğer arkadaşlarımızla paylaştık. Bizden de istifa etmemiz istendiğinde birlikte hareket etmeye karar verdik.

İlerleyen günlerde şirket bünyesindeki diğer arkadaşlarımızın da haklarından vazgeçerek istifa ettiğini öğrendik. Arkadaşlarımız bizimle bu durumu paylaşmadı. Öğrendik ki bir Cumartesi günü mesai bitiminde dizgi birimi çıktuktan sonra toplantı yapılmış. Toplantıda patron, milyonluk sermayesinden bahsi açarak, endişelenecek bir durum olmadığını söylemiş, sözlerine itimat edilmesini istemiş. “Bizde kimsenin hakkı kalmaz” demiş. Haklarının son kuruşuna kadar ödeneceği, kendilerinin bir aile oldukları, takım arkadaşı oldukları gibi sözler söylemiş. Bu durumu kimseye söylememelerini istemiş, diğer birimlerin de kademeli olarak yeni şirkete geçireceğini dillendirmiş.

Şirket müdürü gelip bizim de yeni şirket bünyesine geçmemiz gerektiğini söyleyip istifamızı istediğinde bu durumu asla kabul etmeyeceğimizi söyledik. Müdür durumu patrona ilettilerinde bizimle de toplantı yapmak zorunda kaldılar. ÜİD-DER’den aldığımız bilgiye dayanarak, patrondan sözlü değil, yazılı güvence istedik. Patron bunun üzerine “işte bu yüzden sizi en sona bıraktım” diyerek küçük bir sitemde bulundu. Biz de istifa etmemiz halinde tazminatımızı alamayacağımızı, yıllık iznimizin ve daha

pek çok hakkımızın yanacağını, kısacası kayıplarımızı dile getirdik. Patrona, kesin ve net bir şekilde bizim hazırlayacağımız dilekçeyi imzalaması gerektiğini söyledik.

Biz dizgi birimi olarak birlikte hareket ettiğimiz için patron geri adım atmak zorunda kaldı. Netice itibarıyla şartlarımız kabul edildi. Kendi hazırlamış olduğumuz dilekçemiz ile diğer şirkete haklarımız saklı kalmak koşuluyla geçtik. İlk istifamızı isteyen şirket müdürü hazırladığımız dilekçeyi mali müşavirlerine göndermiş ve sonucunda çok düzgün hazırlanmış bir belge olduğunu öğrenmiş. Müdür yanımıza gelip; “keşke diğer arkadaşların dilekçelerini de bu şekilde hazırlasaydık” şeklinde bir ifade buldu.

Daha önce de haklarımıza karşı çeşitli saldırılar yapılmaya çalışılmıştı ve saldırıları birlikte hareket ederek savuşturmuştuk. Bir kez daha tanık olduk ki örgütlü hareket ettiğimiz zaman KAZANIYORUZ. İşyerimizde tek ve yalnız olsaydık ve yanımızda ÜİD-DER olmasaydı patronun yalanlarına inanır diğer arkadaşlarımız gibi imzayı atardık. Bizden çalınanlara göz yumardık. Bize bu gücü veren çok kıymetli mücadele örgütümüz ÜİD-DER’e vefa borcumuzu, onun büyümesi ve güçlenmesi için canla başla çalışarak ödeyebiliriz. Yaşasın Mücadele Örgütümüz ÜİD-DER! ■

Hafta 8 Güne Çıkartılsın!

■ Gebze'den bir petrokimya işçisi

Yaşadığım bölgede irili ufaklı binlerce fabrika var. Bu fabrikalarda on binlerce işçi çalışıyor. İşçilerin çalışma saati, 12, 14 hatta 16 saate kadar çıkıyor. Eskiden istisna olan bu durum son yıllarda neredeyse standartlaştı.

Çeşitli araştırmalardan, fazla çalışmanın çalışanların fiziksel ve ruhsal sağlığında ciddi problemlere yol açtığını duymuştum. Bu araştırmalarda, günde 7 saatin üzerine çıkan çalışmanın insan sağlığına zararlı olduğu anlatılıyor. Ancak bugün Türkiye'de 8 saat çalışılan işyeri sayısı son derece azalmış durumda. Bu işyerlerinin de büyük bir kısmında mola süreleri 8 saatlik süreye dâhil edilmiyor. Dolayısıyla işçinin işyerinde geçirdiği süre en iyi ihtimalle 9 saatten başlıyor. Ulaşımında tükenen zamanı buna eklemiyoruz bile.

Geçenlerde zar zor buluşabildiğim bir işçi arkadaş geçim sıkıntısını aynen şu sözlerle ifade etti. "Ya arkadaş ne yapıyorum ne ediyorum ay sonu iki yakamı bir araya getiremiyorum. Aile, çocuk, yeri geliyor 14 saat hatta 16 saat çalışıyorum ama yetiremiyorum. Elimden gelse daha fazla mesaiye kalacağım ama zamanım yok."

Şimdi dikkatlice düşünelim, bir gün boyunca bu veya buna benzer cümleleri, zaman yetersizliğinden şikâyet eden ifadeleri kaç kez duyarız. "Bir türlü gün içerisinde işlerimi yetiştiremiyorum", "Sabahları erken kalkıyorum akşamın geç saatlerine kadar çalışıyorum; aileme ayıracak vakit bulamıyorum", "İşyerinde çalışmaktan kendime bile zaman ayıramıyorum"... Tahmin ediyorum ki sizler de bu tarz yakınmaları duyuyorsunuz ya da kendiniz söylüyorsunuzdur.

Günün çoğunu çalışarak geçiren bir işçi arkadaşım aynen şöyle söylüyor. "O kadar uzun süre çalışıyorum ki günün geri kalanı için enerjimin ve isteğimin kalmadığını hissediyorum. Pilleri ısıtıp ekstra enerji yüklemesi yaparlar ya, ben de elimi ısıtıyorum; yine de işe yaramıyor. Esnerken alt çene kemiğim bozulacak, ağzım bir daha kapanmayacak, belgesellerdeki hipopotamlar gibi açık ağızımla dolaşacağım diye korkuyorum. Tatil gününe biraz işlev kazandırmak için, Çalışma Bakanlığına faks çekeceğim, haftayı 8 güne çıkaralım, Pazar gününden sonra Pazartesi'den önce bir gün daha olsun, kafamızı dinleyelim."

Başka bir arkadaşım ise "biliyor musun çocuğum artık beni tanımıyor, çünkü benim sosyal yaşantım ve aile yaşantım işveren tarafından gasp edilmiş durumda. Pazar çocuğumla zaman geçirmek için kendi kendime karar aldım ve mesaiye gitmedim. Sabah dışarı çıkarmak için çocuğumun elbisesini giydirirken bir tuhaflık hissettim. Çocuğum sanki soğuk davranıyordu bana. Tam elinden tutup dışarıya çıkacaktık ki birden elimi bırakıp babaannesinin elinden tutmak için ona uzandı. Çocuğum annesini yabancı sanıyor, tanımıyor" dedi. İşçi arkadaşım gözyaşları içinde bu hikâyeyi anlattığında bunun biz işçilerin kaderi olmaması gerektiğini düşündüm.

Çocukların analarını tanımadığı bir hayatı nasıl kabullenebilir insan? Çalışanların eş ve çocuklarıyla her gün doyuya kucaklaştığı bir hayat istiyoruz. Herkesin yetenekleri doğrultusunda kısa sürelerle, keyifle çalıştığı, bolca dinlenebildiği, sosyal yaşama çok daha fazla zaman ayırdığı bir düzen istiyoruz. Bunu yapabileceğimiz bir teknoloji de var üstelik. Ancak bilmeliyiz ki, kapitalist sömürü düzeni son bulmadan böylesi bir yaşam olanaklı değildir. Biz işçiler bizden çalınanlar için birleşmeli ve insanca çalışma koşullarını, insanca yaşama olanaklarını elde edinceye kadar mücadele etmeliyiz. ■

Sağlık hizmetinin ücretsiz olması gerekirken, en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamayan, karnını doyuramayan insanlardan her ay 53 lira prim alınacak. Üstelik “borçlarını” ödemeleri de istenecek. İşte size “müjde”!

GSS: Yalan Rüzgârından Yalan Kasırgasına

■ Kartal’dan bir kadın işçi

Pek çok insan hatırlayacaktır; yıllar evvel televizyonlarda yayınlanan bir dizi vardı. Adı Yalan Rüzgârı idi. Bu dizideki kahramanlar birbirlerine yalanlar söylüyor, birbirlerini aldatıyordu. Diziyi izleyenler “pes artık, bu kadar da olmaz” diyor, heyecanla gelecek bölümü bekliyorlardı. Yalan Rüzgârı’nın başladığı saatlerde herkes evinde oluyor, sokaklar sessizleşiyordu. Doğrusu iktidardakilerin referandum kampanyası adeta bir Yalan Rüzgârı gibiydi. Hatta ne rüzgârı, her şeyi önüne katıp sürükleyen bir yalan kasırgasıydı!

Mesela AKP’nin referandum afişlerinde, televizyonların kamu spotlarında bir “müjde” vardı. Aylık 53 lira karşılığında herkese sağlık güvencesi sağlanacağı müjdeniyordu. Afişlerdeki yüzler, reklamlardaki yaşlı insanlar huzur içinde gülüyorlardı. Gerçekleri bilmemek “yaşasın, sadece 53 liraya hepimiz bu insanlar gibi sağlıklı, huzurlu ve mutlu olacağız” demek işten bile değil. Oysa bu “müjde” referandumda “evet” oylarını arttırmak için büyük bir kandırmacaydı. AKP, sistemin tıkanması üzerine yoksulların başına bela olan GSS uygulamasında birkaç küçük değişiklik yapmak zorunda kaldı. Bu değişiklikleri alladı pulladı “müjde” diye pazarladı. Meşhur deyimle “yerseniz” buyurun!

Aslında gerçek şu: Zorunlu Genel Sağlık Sigortası uygulaması herkese sağlık sigortası sağlanacağı propagandasıyla 2012’nin Ocak ayında getirildi. Bu tarihten Aralık 2016’ya kadar yaklaşık 25 milyon insana gelir testi yapıldı. Bu insanların bir kısmının geliri çok düşük olduğundan prim desteği sağlandı. Ancak bu insanların pek çoğu çok yoksul oldukları için prim borçlarını ödeyemediler. Borçları birikenler sağlık hizmetlerinden yararlanamazken devlet yoksulların yakasına yapış-

maya ve bu parayı onlardan almaya kararlı olduğunu gösterdi. Sağlık sigortası umudu biriken borç yüküyle kâbusa dönüştü, sağlık hizmeti hayal oldu. GSS prim borcunu ödeyemeyen 5 milyon insan var. Aylık geliri asgari ücretin üçte birinden az olduğu için devlet tarafından prim desteği sağlanan 6 milyon 683 bin kişi var. Bu koyu bir sefalet tablosu değil mi? Afişlerin, reklamların, kamu spotlarının yalan söylediği açık değil mi? Sağlık hizmeti son derece kalitesiz olmasına rağmen, primimizi ödesek de 14 ayrı kalem katkı-katılım payı ve ilave ücret ödememiz de cabası!

Şimdi, prim borcunu ödeyemeyeceği belli olan milyonlarca insan “yeniden yapılandırma” adı altında devlete prim ödemeye zorlanıyor. Sözde ödenememiş eski borçlar yeniden hesaplanacak, hesaplanan yeni borcun 1 Nisan tarihinden itibaren 12 ay içerisinde peşin veya taksitle ödenmesi halinde faiz uygulanmayacak ve bu defa gelire göre artan bir rakam üzerinden değil, 53 liralık sabit prim miktarı üzerinden sağlık sigortası sağlanacak. Sağlık hizmetinin ücretsiz olması gerekirken, en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamayan, karnını doyuramayan insanlardan her ay 53 lira prim alınacak. Üstelik “borçlarını” ödemeleri de istenecek. İşte size “müjde”!

İşçi ve emekçiler olarak kendimizi bu yalan kasırgasından kurtarmak için el ele vermeli ve sömürücülerden hesap sormalıyız. İğneden ipliğe her şey için yüksek vergiler veriyoruz. Daha ücretlerimiz cebimize girmeden önemli bir kısmı vergi olarak kesiliyor. Devlet bütçesinin büyük kısmını, işçi-emekçilerden kesilen dolaylı ve dolaysız vergiler oluşturuyor. Bu kadar vergi ödedikten sonra bir de gidip sağlık için ek ücret ödüyoruz. Oysa sağlık hizmeti tüm emekçiler için parasız olmalıdır. Nitelikli, kapsamlı ve parasız sağlık için mücadeleyi büyütmeliyiz. ■

Yalnız Değiliz

Bir ufka vardık ki artık
Yalnız değiliz sevgilim.
Gerçi gece uzun,
Gece karanlık
Ama bütün korkulardan uzak.
Bir sevdadır böylesine yaşamak,
Tek başına
Ölüme bir soluk kala,
Tek başına
Zindanda yatarken bile,
Asla yalnız kalmamak.

Şafakları ben balığa çıkarım
Akan, akmayan sularda
Benim, bütün tezgâhlarda paydosa
giden
Bir bahar akşamı dünyada.
Ben dört duvar arasında değilim
Pirinçte, pamukta ve tütüneyim,
Karacadağ, Çukurova ve Cibali'de.

Zehirli kör yılanları
Ve sıtmasıyla
Gün yirmi dört saat insan avında
Karacadağ'da çeltikler.
Bir kız çocuğunun gözyaşı gibi
- Ayak bileklerinde bir dizi boncuk,
Sol omzunda nazarlık,

Dağ başında unutulmuş üşümüş,
Minicik bir aşiret kızının -
Damla damla, berrak olur pirinci.
Kamyonlarla, katır kervanlarıyla
Beyler sofrasına gider...

Çukurova'm,
Kundağımız, kefen bezimiz
Kanı esmer, yüzü ak.
Sıcağında sabır taşları çatlar,
Çatlamaz ırgadın yüreği.
Dilerse buluttan ak,
Köpükten yumuşak verir pamuğu.
Külhan, kavgacıdır delikanlısı,
Ünlü mahpushanelerinde
Anadolu'mun
En çok Çukurovalılar mahpustur,
Dostuna yarasını gösterir gibi,
Bir salkım söğüde su verir gibi,
Öyle içten
Öyle derin,
Türkü söylemek, küfretmek,
Çukurova yiğidine mahsustur...

Tütünü bilir misin?
"Kız saç" demiş zeybekler,
Su içmez her damardan,
Yerini kolay beğenmez,

Üşür
Naz eder
Darılır
Darılır
İki parmak arasında kıyılmış,
Bir parçası var kalbimin
İncecik, ak kâğıtlara sarılır,
Dar vakit yanar da verir kendini.
Dostun susan dudağına...

Sokaklardan,
Kıyılarından,
Gök mavisinden,
Ekmeğinden,
Can evinden ayrı düşmeye
Yani bütün hasretlerin kahrına
Ve zehrine çaresiz kalmaların,
İlk nefesi Hızır gibi yetişir
Cibali'de sarılan cıgaranın...

Tütün işçileri yoksul,
Tütün işçileri yorgun,
Ama yiğit
Pırıl pırıl namuslu.
Namı gitmiş deryaların ardına
Vatanımın bir umudu...

Ahmet Arif

Umut Bizde

Yere ilk bastığı andan beri ayaklarımız
Düşse kalka öğrenmişiz yürümeyi
Bahar dallarıysa bizimle birlikte
Geleceğe yürümüşüz...

Zeytin dalı olmalı bu hayatta
Her şeyden çok, umut ağacı
Ödenen bedeller boşuna mı?
Öğrenir, her insan her gün
Bakar ufka, ilerler
Geleceğe yürür,
Zalimin zulmü vız gelir ona
Nice yıllardır keserler dallarımızı
Biz dünyaya kök salmışız,
Hiç tükenir miyiz?

Bizler;
Bizler umudun yolcuları
Geçmişin deneyimleriyle
Geleceğin kendisi oluyoruz tüm dünyada
Umut tohumları ektim bahçeme
Bahçem;
Evimin önü, mahallem, bütün dünya yani
Bitecekler oldukları yerden
Çocuklar koşturacaklar bahçelerimizde
Cellâtlar döktükleri kanlarda boğulmuş olacak
Deniz dalgaları,
Özgürlük ve umudun şarkısını mırıldanacak
Ödediğimiz bütün bedellerin yerini
Sevinçlerimiz ve şarkılarımız alacak...

■ Mersin'den bir öğrenci

İşçilerin Sordukları/57

Yıllık İzinler Hakkında Yargıtay Kararları

Yıllık ücretli izinler işçilerin, işçi örgütlerinin geçmişte yürüttüğü mücadeleler sonucunda bir hak olarak yasalarda yerini aldı. Yıllık iznini kullanan işçi dinlenir, ailesine vakit ayırır, olanakları ölçüsünde tatile çıkar. İşçiler sendikal sözleşmelerle yıllık izin sürelerini arttırmaya çalışırken, patronlar, işçilerin yıllık izin sürelerini kısaltmak, bölmek veya işçiye kullandırtmamak için ellerinden geleni yapıyorlar. Yıllık izin süreleri işçilerle patronlar arasında mücadele konusu olmaya devam ediyor.

Yargıtay geçtiğimiz günlerde işçilerin yıllık izinlerinin kullanımıyla ilgili **emsal** olacak yeni bir karar açıkladı. Yargıtay'ın verdiği bu karara göre, **yıllık izin kullandırılmayan ve ücreti ödenen işçinin yıllık izin hakları saklı kalabilecek.**

İş Kanununun 54. maddesine göre, yıllık ücretli izin hakkı için işçinin aynı patronun bir veya çeşitli işyerlerinde çalıştığı sürelerin toplamı dikkate alınır. Bir işçinin yıllık izne çıkabilmesi için bir yıl boyunca aynı işyerinde sürekli olarak çalışmış olması yeterlidir. Aralıksız aynı işyerinde bir yıl boyunca çalışan işçi, bir yılın sonunda iki hafta boyunca yıllık izin hakkından yararlanabilecektir. Yasa ayrıca belirtmektedir ki işçi yıllık izin hakkından feragat edemez ve yıllık izin hakkını paraya çeviremez.

Ayrıca Yargıtay, işçinin daha önce aynı patronun bir ya da farklı işyerlerinde çalışmasının, yıllık izne hak kazanması ve izin süreleri hesabı yönlerinden dikkate alınması gerektiğine karar verdi. Yargıtay'ın bu kararına göre, işçinin aralıklı olarak aynı patrona ait işyerinde ça-

alışması halinde, kıdem tazminatı ödenerek sözleşmesinin feshedilmiş olması izin sürelerinin birleştirilmesine engel oluşturmaz. Aynı patronun farklı işyerlerinde çalışan işçi, tek bir işyerinde çalışmış gibi yıllık izin kullanmayı hak etmiştir. Bu durumda, örneğin 6 ay Koç Şirketler Grubuna bağlı Arçelik'te çalışan bir işçi, sonrasında 6 ay yine aynı gruba bağlı Ford'ta çalışırsa bir yıllık işçi gibi yıllık izin hakkını elde etmiş olur.

Yıllık izin, özde bir dinlenme hakkı olup, aralıklı çalışmalarda önceki dönem zamaşımına uğramaz. Örneğin işyerinde 4 yıl çalışmış ve tazminatları ve kullanmadığı yıllık izin hakları ödenerek, iş sözleşmesi feshedilen işçinin yeniden işe alınması halinde 1 yıllık çalışma süresinin sonunda kazanacağı izin hakkı yasa gereği 20 gün olacaktır.

Bu kararlar birlikte yıllık izni patron tarafından kullanılmayıp yerine ücreti ödenmiş dahi olsa işçi, işten ayrıldığında bu döneme ait izin ücretini yine talep edebilecek. Karara göre, çalışma sürerken yıllık iznin kullandırılması yerine ücretinin ödenmesi yıllık izin hakkını ortadan kaldırmıyor. Çalışma devam ederken yıllık ücretli izin paraya çevrilemiyor. Yıllık izin, özünde bir dinlenme hakkı sağlar ve aralıklı çalışmalarda önceki dönemin zaman aşımına uğramaması gerekir.

Çoğu işyerinde işçiler yıllık izinlerinin tamamını kullanamamaktır. Yargıtay'ın vermiş olduğu bu emsal karar tüm işçileri yakından ilgilendirmektedir ve işçiler dinlenme haklarına, yıllık izin haklarına sahip çıkmalıdırlar. ■

İşçilik maliyetlerini daha da düşürmek ve iş güvencesini yok etmek isteyen sermaye sınıfı, kıdem tazminatını bu hedeflerinin önünde en büyük engel olarak görüyor. Çünkü kıdem tazminatı nedeniyle patronlar, işçileri istedikleri gibi, kolayından işten atamıyorlar.

Hükümetin Yeni Hedefi:

Kıdem Tazminatını Yok Etmek

AKP hükümeti referandumdan önce, kıdem tazminatının fona devrinin 16 Nisandan sonra gündeme alınacağını açıklamıştı. İşçilerin iş güvencesini yok edecek bu uygulama için referandum sonrası beklendi. Çünkü iktidar işçilerden oy almak istiyordu.

Şaibeli referandumdan hemen sonra AKP hükümeti kolları sıvadı ve ilk iş olarak kıdem tazminatını yok etme planını işletmeye başladı. Hükümet, kıdem tazminatını fona devrederek patronları memnun etmeyi hedefliyor.

Patronlar, kıdem tazminatına el koymak için uzun yıllardır hükümetlere baskı yapıyorlar. 1970'li yıllardan bugüne patronların değişmez gündemlerinden biridir bu. Ancak kıdem tazminatını ortadan kaldırma planları her seferinde işçilerin, sendikaların tepkisiyle karşılaşmış ve başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

İşçilik maliyetlerini daha da düşürmek ve iş güvencesini yok etmek isteyen sermaye sınıfı, kıdem tazminatını bu hedeflerinin önünde en büyük engel olarak görüyor. Çünkü kıdem tazminatı nedeniyle patronlar, işçileri istedikleri gibi, kolayından işten atamıyorlar. Şimdiki haliyle kıdem tazminatı bir yıl için bir aylık brüt ücret şeklinde hesaplanıyor. Patronlar işçilere verecekleri parayı ceplerine indirmek, işçilik maliyetlerini azaltmak ve böylece kârlarını büyütme istiyorlar.

16 Nisan öncesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu, kıdem tazminatı fonu konusunda çeşitli açıklamalarda bulundu. Bu açıklamalar, hem sermayenin beklentilerini içeriyordu hem de işçilerin tepkisini çekmeyecek laf oyunlarıyla doluydu.

Müezzinoğlu, işçilerin alın terinin güvencede olmasını istediklerini iddia ederek işçileri düşünüyormuş pozları kesti. Bakana göre mevcut uygulamada işçilerin yüzde 80'i mağdur oluyordu ve hükümet bu mağduriyeti gidermek istiyordu. Bakan, kıdem fonuyla birlikte tüm işçilerin kıdem payının fonda birikeceğini, hatta işçi 1 gün çalışmış olsa bile kıdem tazminatı alabileceğini iddia ediyor. Yersen!

İlk yapılan açıklamalarda fonda birikecek tazminatın

bir yıl için yarım aylık brüt ücret üzerinden hesaplanacağı ifade edilmişti. Buna yönelik düzeltmelerin yapılacağı söylene de, denetimi işçilerde olmadığı sürece, fonun akıbetinin ne olacağı açık değil mi? Geçmişteki fon uygulamalarının başına ne geldiği, fonlarda toplanan paraların nasıl da kuşa çevrildiği, o dönemi yaşayanların hatırladadır.

İşsizlik fonunun başına gelenler kıdem tazminatı fonu için de geçerli olacaktır. İşsiz kalan işçinin İşsizlik Fonundan faydalanabilmesinin önüne pek çok engel dikiliyor. Biriken milyarlarca lira tutarında paranın çok küçük bir bölümü işsiz kalan işçilere veriliyor. Ekonomik kriz gündeme gelince fon kesesinin ağız patronlar için sonuna kadar açıldı. Nitekim geçtiğimiz günlerde hükümet, referandumda evet oylarını artırmak ve işsizlikten kaynaklı tepkileri düşürmek için istihdam seferberliği başlattı. Elbette kaynak yine işsizlik fonu oldu. Patronların işe yeni alacakları her bir işçinin asgari ücret tutarındaki ücretinin 3 ay boyunca işsizlik fonundan karşılanacağı açıklandı. 3 ayın sonunda ise bu işçinin sigortası 1 yıl boyunca devlet tarafından yine işsizlik fonundan karşılanacak. Bu sürenin sonunda işçinin akıbetinin ne olacağına, iş güvencesinin olup olmayacağına dair bir açıklama tabii ki yok. Bu sürenin sonunda işçi işten çıkarılacak ve yerine ücreti işsizlik fonundan karşılanacak yeni bir işçi alınacak.

Bu örnek kıdem tazminatı fonunun nasıl kullanılacağını gözler önüne seriyor. Kıdem tazminatı fonu, açıkça sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda hayata geçiriliyor. Hükümet işçilerin örgütsüzlüğünü fırsat olarak kullanıyor ve fon uygulamasını iyi bir şeymiş gibi sunuyor. Yıllardır sendikaların ve işçi örgütlerinin tepkisi nedeniyle hayata geçirilemeyen uygulama, işçiler anlamlı ve örgütlü bir tepki vermezlerse yürürlüğe sokulacak. İşçi sınıfının en önemli kazanımlarından biri olan kıdem tazminatı hakkını korumanın tek yolu, tepkimizi dile getirmek ve mücadeleyi büyütme. Ancak bu yolla sermaye sınıfının yalanları boşa çıkarılabilir ve hükümetin sermaye yanlısı politikaları engellenebilir. ■